

Znak: WZPS-3.431.1.25.2024.KK
Szczecin, 10.12.2025 r.

Pani

Iwona Frączek

Kierownik

Ośrodka Pomocy Społecznej

w Trzebiatowie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1065) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 9-12 grudnia 2024 r. kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzebiatowie.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

Wyniki kontroli zostały zawarte w protokole kontroli z dnia 17 lipca 2025 r., do którego pismem z dnia 31 lipca 2025 r. wniosła Pani zastrzeżenia, jednocześnie wnioskując o naniesienie zmian do treści protokołu. Pismem z dnia 4 września 2025 r. została Pani poinformowana, że zespół kontrolujący przychylił się do wniosku złożonego w zastrzeżeniu nr 6, tj. o wykreślenie ustaleń zawartych w protokole na str. 22, dotyczących nieprawidłowego oznaczenia jednostki organizacyjnej pomocy społecznej na kwestionariuszach wywiadów środowiskowych. Poinformowano Panią również, że pozostałe zastrzeżenia do protokołu nie zostały uwzględnione. Protokół kontroli wraz z uwzględnieniem zmiany, będącej odpowiedzią na zastrzeżenie nr 6, został przez Panią podpisany w dniu 16 września 2025 r.

W związku z powyższym przedstawiam wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami¹.

W okresie poddanym kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie funkcjonował w oparciu o Statut Ośrodka oraz Regulamin Organizacyjny, które uwzględniały realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej.

Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadali kwalifikacje wymagane przepisami ustawy o pomocy społecznej. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych był zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie Gmina Trzebiatów posiadała Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, przyjętą uchwałą Nr XXVII/204/20 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzebiatów na lata 2021-2030. Dokument strategiczny nie posiadał wszystkich obligatoryjnych elementów, wskazanych w art. 16b ustawy o pomocy społecznej, tj. ram finansowych Strategii oraz prognozy zmian w zakresie objętym Strategią. W trakcie kontroli poinformowano Kierownika o konieczności uzupełnienia Strategii o brakujące elementy.

Gmina Trzebiatów przygotowała wskazaną w art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Ocenę Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r. oraz za 2023 r. Dokumenty zostały przedłożone Radzie Miejskiej w Trzebiatowie oraz Sejmikowi Województwa Zachodniopomorskiego w ustawowych terminach.

W okresie podlegającym kontroli Kierownik Ośrodka przedstawiła Radzie Miejskiej w Trzebiatowie sprawozdanie z działalności Ośrodka za 2022 i 2023 rok wraz z potrzebami w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej, do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej należy zapewnienie utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzanie sprawozdawczości i przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego. Ustalono, że w kontrolowanym okresie sprawozdania

¹ Przyjęto 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna.

resortowe zostały przekazane w terminach określonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie tymczasowego schronienia. Zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca w noclegowni, w schronisku dla osób bezdomnych, schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni. Kontrola wykazała, że Gmina Trzebiatów nie udzielała schronienia we wszystkich 4 formach wskazanych w ustawie, tj. nie zapewniała miejsc tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych oraz w ogrzewalni, co stanowi naruszenie art. 48a ust. 1 i ust. 4 ustawy. Po zakończeniu kontroli, do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęły dokumenty w zakresie zapewnienia mieszkańcom Gminy miejsc tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych. Jednakże, nadal nie zapewniano miejsca w ogrzewalni.

W kontrolowanym okresie obowiązywała uchwała Nr XIV/105/2019 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 30 października 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za świadczenie w formie udzielenia schronienia przez przyznanie tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku z usługami opiekuńczymi. Kontrola wykazała, że badana uchwała była niezgodna z art. 97 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej. Z zapisów uchwały wynikało, że osoby o dochodach niższych od kryterium dochodowego nie ponoszą odpłatności za schronienie. Natomiast, zgodnie z art. 97 ust. 1a ustawy o pomocy społecznej, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty kryterium dochodowego, opłata nie może być wyższa niż 30% dochodu osoby samotnie gospodarującej lub dochodu na osobę w rodzinie osoby skierowanej do schroniska dla osób bezdomnych, a w przypadku schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, opłata nie może być wyższa niż 50% tego dochodu.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Trzebiatów nie funkcjonowały ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Ośrodek świadczył natomiast pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej. Dodatkowo, przyznawano pomoc finansową w związku z wydatkami na pokrycie kosztów dojazdu i

pobytu na Oddziale Dziennym Psychiatrycznym Rehabilitacyjnym Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gryficach.

Zgodnie z art. 46 ustawy o pomocy społecznej Gmina Trzebiatów świadczyła poradnictwo specjalistyczne osobom i rodzinom, które miały trudności lub wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Mieszkańcy mogli korzystać z poradnictwa prawnego, psychologicznego, rodzinnego, dla osób doznających przemocy oraz prowadzonego przez terapeutę do spraw uzależnień. Oprócz tego prowadzono program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc oraz warsztaty socjoterapeutyczne dla dzieci.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Na dzień kontroli Gmina Trzebiatów nie prowadziła mieszkań treningowych i wspomaganych i nie zapewniała miejsc w tym zakresie. Jednocześnie, po zakończeniu kontroli, do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęły dokumenty, potwierdzające podjęcie przez Ośrodek działań, mających na celu zapewnienie realizacji ww. zadania. Powyższe zostało szczegółowo opisane w protokole na str. 15.

W kontrolowanym okresie Gmina Trzebiatów nie prowadziła domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym. Kierownik Ośrodka poinformowała, że przeprowadzono analizę w ww. zakresie, która wykazała, że istniejące w powiecie gryfickim domy pomocy społecznej zaspokajają potrzeby mieszkańców Gminy, przez co utworzenie placówki gminnej jest nieuzasadnione.

W oparciu o przedłożone dokumenty ustalono, że Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzebiatowie realizował zadania z zakresu pomocy społecznej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej oraz świadczenie pracy socjalnej.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące uchybienia.

Żadna z kontrolowanych decyzji w przedmiocie zasiłku stałego w rozstrzygnięciu nie zawierała zapisu dotyczącego składki na ubezpieczenie zdrowotne. Informacja w tym zakresie ujęta była w uzasadnieniu decyzji. Ponadto, w kwestionariuszach wywiadu środowiskowego zabrakło wniosków pracownika socjalnego dotyczących konieczności

odprowadzenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, w związku z zaplanowanym zasiłkiem stałym. Wskazać należy, że pismem znak: WZPS-3.9421.1.9.2025.AK z dnia 7 października 2025 r. przekazano jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej działającym na terenie województwa zachodniopomorskiego rekomendacje w zakresie wydawania decyzji administracyjnych, dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym osób, którym przyznano zasiłek stały z pomocy społecznej. W związku z czym, odstępuję od oceny powyższego obszaru. Jednocześnie zaznaczam, że sposób realizacji rekomendacji będzie podlegał badaniu podczas kolejnej kontroli.

W 2 sprawach dotyczących zasiłków stałych Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne za obojga małżonków, będących beneficjentami zasiłku stałego, w sytuacji gdy jedno z nich posiadało status członka rodziny osoby ubezpieczonej. Po zakończeniu kontroli do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęły dokumenty korekty w zakresie odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne w ww. sprawie. W związku z powyższym, uchybienie zostało wyeliminowane.

W 2 badanych sprawach stronom postępowania przyznano zasiłek okresowy na zaspokojenie potrzeb zgłoszonych we wniosku, co jest sprzeczne z ideą ww. formy pomocy, a mianowicie służącej zapewnieniu świadczeniobiorcy dochodu, którym będzie mógł dysponować w granicach własnego uznania. Jednocześnie, organ wydający decyzję nie odniósł się do wszystkich potrzeb zgłoszonych we wniosku o przyznanie pomocy. Nierozpoznanie sprawy w jej całości, w dwóch badanych przypadkach, doprowadziło do naruszenia art. 104 k.p.a. oraz art. 106 ust. 1 u.p.s.

W 1 przypadku decyzji przyznającej zasiłek celowy nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Jednakże, w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego nie wskazano szczegółowych okoliczności przemawiających za natychmiastowym wykonaniem decyzji, a decyzja nie zawierała odpowiedniego uzasadnienia do jej realizacji w trybie art. 108 § 1 k.p.a. Z uwagi na pojedynczy przypadek odstępuję od wydania zalecenia.

W podstawie prawnej wszystkich kontrolowanych decyzji przyznających usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, podano art. 50 bez wskazania ust. 1 lub ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Podstawą prawną do przyznania pomocy w formie usług opiekuńczych jest art. 50 ust. 1 albo ust. 2 ustawy. Pracownik socjalny prowadzący postępowanie administracyjne ustala czy

osoba kwalifikuje się do pomocy w formie usług opiekuńczych oraz jej sytuację rodzinną.

W rozstrzygnięciu wszystkich decyzji przyznających usługi opiekuńcze podano, że zakres usług opiekuńczych obejmować będzie czynności ustalone w trakcie wywiadu środowiskowego. Powyższe jest niezgodne z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, stanowiącym, że ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

W rozstrzygnięciu wszystkich decyzji dotyczących specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nieprecyzyjnie określono wymiar przyznanych usług, wskazując wyłącznie ilość godzin w miesiącu. Ze sformułowanego w rozstrzygnięciu wymiaru usług powinno co najmniej wynikać czy usługi będą świadczone w dni robocze, czy również w soboty, niedziele i święta.

Ponadto, w 1 przypadku specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zostały przyznane cyt. „od stycznia do 30 czerwca 2023 r.”. Wniosek o przyznanie pomocy wpłynął do Ośrodka w dniu 2 stycznia 2023 r. natomiast decyzja datowana jest na dzień 10 stycznia 2023 r. Kierując się sformułowaniem użytym w decyzji, nie można określić od którego dnia realizowane były usługi.

W odniesieniu do wskazanych w treści protokołu uchybień wyeliminowanych lub niemających wpływu na przyznanie świadczenia, podczas kontroli udzielono instruktażu osobie kierującej Ośrodkiem, w związku z czym nie sformułowano zaleceń.

Stwierdzone uchybienia wynikały z omyłek oraz braku rzetelności osób prowadzących sprawę, a także z niewystarczającego nadzoru ze strony Kierownika Ośrodka.

Powyższe skutkowało niespełnieniem wymogów określonych przepisami prawa i pojawiającymi się błędami w decyzjach administracyjnych oraz dokumentacji Ośrodka.

Za stwierdzone w niniejszym wystąpieniu uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzebiatowie.

Poprzednia kontrola kompleksowa w Ośrodku Pomocy Społecznej w Trzebiatowie w zakresie realizacji zadań z ustawy o pomocy społecznej przeprowadzona była w dniach 17-18 grudnia 2018 r. Działalność jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami. W toku kontroli ustalono, że wydane zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej zalecam:

jako zalecenia zwykłe:

w obszarze procedur:

1. podjąć działania zapewniające udzielenie tymczasowego schronienia w ogrzewalni, z wykorzystaniem dostępnych procedur określonych przepisami ustawowymi, zgodnie z art. 48a ust. 1 i ust. 4 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej,
2. kontynuować działania pozwalające na umożliwienie udzielenia wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany osobom wymienionym w art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z art. 17 ust. 12 ww. ustawy.

Informacje dotyczące realizacji działań określonych w pkt 1 i 2 należy przekazywać do Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w okresach półrocznych.

w obszarze wydawanych decyzji:

1. w decyzjach administracyjnych w przedmiocie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w podstawie prawnej wskazywać art. 50 ust. 1 lub art. 50 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej - w zależności od sytuacji rodzinnej osoby ubiegającej się o pomoc, a w rozstrzygnięciu decyzji w sposób niebudzący wątpliwości ustalać zakres i okres świadczenia usług, zgodnie z art. 50 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej,
2. przyznawać zasiłek okresowy zgodnie z art. 38 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, tj. ze wskazaniem z jakiego tytułu wynika uprawnienie do świadczenia pieniężnego w tej formie, bez wskazywania jego przeznaczenia,
3. rozpatrywać wszystkie potrzeby strony ubiegającej się o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej, zgłoszone we wniosku o pomoc, zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 104 k.p.a.,

termin realizacji zaleceń: niezwłocznie po otrzymaniu zaleceń pokontrolnych w trybie ciągłym.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z upoważnienia

Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek

II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Do wiadomości:

Burmistrz Trzebiatowa

Pani Marzena Domaradzka